

LA URV CAP A L'EEES

Procés d'adaptació de les titulacions de la URV a l'EEES

Índex

<i>Introducció</i>	3
1. <i>Antecedents</i>	4
1.1. Pla Estratègic de Docència.....	5
1.2. Desplegament del Pla Estratègic de Docència.....	6
2. <i>El Projecte Formatiu de la Titulació</i>	9
3. <i>Estratègia d'implantació: La URV cap a l'EEES</i>	11
3.1. El procés d'adaptació.....	12
3.2. El procés d'adaptació: Mecanismes de seguiment per l'assegurament de la qualitat. 24	
3.3. Les fites del procés: Cronograma.....	25
4. <i>La guia docent pas a pas</i>	27
5. <i>Bibliografia</i>	36
<i>Índex d'imatges:</i>	37
<i>Índex de taules</i>	38

Introducció

Aquest document pretén descriure la metodologia de treball utilitzada per la incorporació de les directius i la filosofia del procés de convergència europea a les diferents titulacions de la Universitat Rovira i Virgili, URV a partir d'ara.

Aquest procés intern s'integra dins un conjunt d'accions definides al Pla Estratègic de Docència que la URV va aprovar al novembre del 2003. Aquest pla està orientat a aconseguir la millora de la qualitat docent, per proporcionar titulats competents en la societat del coneixement en un context global.

Es presenta un breu recorregut per les estratègies institucionals que han impulsat el procés i, com a eix central del document, es descriu la metodologia de treball per desenvolupar Projectes Formatius de Titulació en sintonia amb l'EEES, i finalment es detalla l'estat l'art d'aquest procés d'adaptació a la URV.

1. Antecedents

La construcció de l'anomenat espai europeu d'educació superior (EEES) és el marc o dimensió espai-temporal on conciliar un ventall de mesures d'ampli espectre orientades de manera explícita a la millora de la docència.

La URV ha apostat de manera clara per la millora de la docència i situa aquesta decisió en la mateixa definició del programa de l'equip de govern durant el període 2002-2006, i que es continua en el programa de govern per al 2006-10, on realitzava una expressa declaració d'intencions valorant la importància de la docència com a missió de la universitat i prenent l'EEES com a horitzó de futur.

Aquesta declaració d'intencions es concretava amb el compromís de dissenyar i desplegar un pla orientat específicament a la millora de la docència: el Pla Estratègic de Docència (PLED)¹.

La definició d'aquest PLED es basava en termes de participació i consens, amb un clar lideratge i implicació institucional i sempre sobre una base documental objectiva que guiava el procés de presa de decisions.

La participació es va assegurar amb la formació de dos grups de treball: un grup director, que marcava l'estratègia; i un grup assessor, que aportava la visió crítica distribuïda entre els diferents centres i col·lectius que integren la comunitat URV.

La base documental es va anar construint de manera paral·lela als grups de treball, per donar suport a la presa de decisions. Aquesta base documental es va convertir en un Informe sobre l'Estat de la Docència de Pregrau a la URV².

L'Informa sobre l'Estat de la Docència (2003): pretenia oferir una visió genèrica de la URV, organitzant tots els elements des d'una perspectiva docent. L'informe es va estructurar en quatre grans apartats:

- L'accés a la universitat.
- Els estudiants.
- El professorat.
- Els recursos específics destinats a la docència.

¹ VV.AA (2006): *Pla Estratègic de Docència. Claustre de la URV*. Publicacions URV. Tarragona
http://www.sre.urv.es/web/pled/modules/pla/web_doc_marc/pled.htm

² VV.AA.(2004): *Informe sobre l'Estat de la Docència de Pregrau a la URV*.
http://www.urv.net/estudis/serveis_virtuals/projecteseeeees.htm

Compartides amb el grup de treball les línies generals que havien de guiar el procés de definició i desplegament del PLED, es va procedir a la seva redacció i aprovació, que va tenir lloc de manera consensuada, en el Claustre del mes de novembre de 2003.

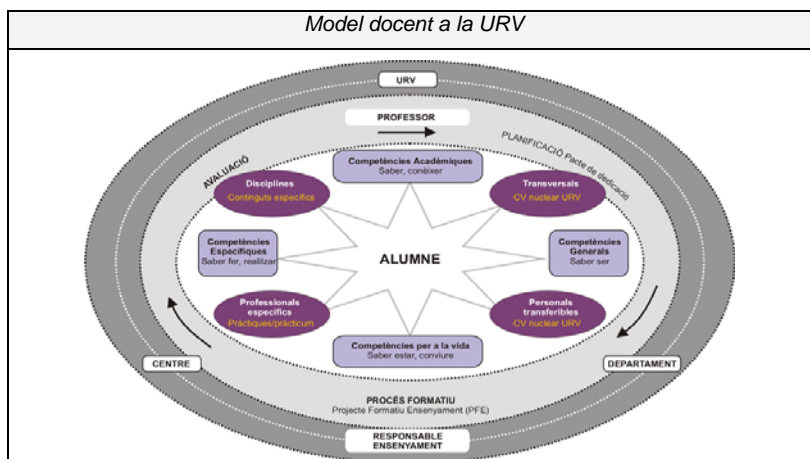
Paral·lelament a la definició del PLED, la universitat va aprofitar la conjuntura de la redacció del seu Estatut per tal d'introduir figures acadèmiques (Responsable d'Ensenyament, Consell d'Ensenyament) i de suport tècnic (Escola de Pregrau, Unitat de Suport Metodològic) orientades a la docència i figures claus pel desplegament del PLED.

1.1. Pla Estratègic de Docència

Plantejats els antecedents del procés, es pot fer una descripció sintètica dels components fonamentals del PLED:

- El model educatiu en què s'inspira el PLED.
- Els objectius del PLED.

El model educatiu que impulsa el PLED es representa amb la següent imatge:

Imatge 1: Model docent de la URV

De manera descriptiva, els aspectes claus relatius a aquest model són:

- **Alumne:** Destinatari i eix principal sobre el què s'organitza l'acció docent.
- **Competències:** El disseny de la titulació s'expressa en termes de competències acadèmic-professionals i, per tant, els objectius d'aprenentatge i continguts curriculars parteixen d'aquestes.
- **Procés formatiu:** La URV ha pres la titulació com a unitat de referència pel desplegament d'aquest model docent en tant que oferta docent en clau de: renovació de les metodologies docents; sistema d'avaluació continua; temps de dedicació de l'alumne al procés d'ensenyament-aprenentatge.

- **Procés d'acompanyament de l'alumne:** Des de la seva incorporació a la URV (programa d'acollida, pla d'acció tutorial³, etc) fins la inserció al món laboral.
- **La planificació docent:** Agents implicats; canvi de rol del professor com a principal motor del canvi; assignació docència; calendari acadèmic.
- **Figures acadèmiques de suport:** La URV s'ha dotat, a través del seu Estatut de figures claus en aquest procés com el responsable d'ensenyament, consell de la titulació.
- **Infraestructures tècniques de suport:** Infraestructures de suport tècnic a la docència com ara el Gabinet Tècnic de Rector, l'Escola de Pregrau o el Servei de Recursos Educatius.
- **Els sistemes de qualitat:** La URV s'organitza per tal de poder garantir els paràmetres de l'EEES en termes de transparència i assegurament de la qualitat ja des del disseny de les titulacions fins a la implantació de tots els processos per assegurar, certificar, acreditar, millorar i innovar en el camp de la docència.

Els objectius del PLED

Del desplegament progressiu del PLED ha de derivar-se la implantació d'aquest model de docència de qualitat reconeguda, en la que tota la comunitat universitària treballa en sintonia amb el propòsit d'aconseguir uns determinats beneficis. Els següents objectius del PLED són els següents:

- Implantar un model educatiu en què els estudiants siguin el centre de l'acció formativa i el professorat desenvolupi les estratègies docents apropiades en un entorn que faciliti l'aprenentatge.
- Aconseguir el màxim rendiment acadèmic dels estudiants i millorar la capacitat dels titulats, assegurant que s'acompleixin els objectius formatius que satisfacin a titulats i ocupadors.
- Garantir als estudiants, mitjançant l'acreditació i reconeixement extern (estatal i internacional) de les titulacions, que la URV disposa d'ensenyaments de qualitat segons els paràmetres establerts en el nou marc que configura l'EEES.

1.2. Desplegament del Pla Estratègic de Docència

La URV acompanya el procés de desplegament del PLED des d'una triple perspectiva:

³ VVAA (2006): *Pla d'Acció Tutorial (PAT) a la URV*. http://www.urv.net/estudis/serveis_virtuals/index.html

- Figures claus en el procés.
- Estructures de suport a la docència.
- Referent operacional: La titulació.

Figures clau

Tot i que poden haver diverses figures clau en el procés, n'hem identificat dos com a essencials pel procés: el responsable de la titulació i el professor.

El responsable de la titulació és una figura creada amb l'aprovació de l'Estatut de la URV i exerceix funcions de coordinador tècnic vinculat a la titulació de la qual n'és expert.

Avancem algunes tasques vinculades a aquest procés:

- Participar en el disseny del Projecte Formatiu de la Titulació.
- Planificar i promoure el desenvolupament docent.
- Promoure processos de coordinació acadèmica.
- Assegurar processos de qualitat vinculats al disseny i implantació de la titulació.

El model educatiu de la URV pren al **professor** com autèntic motor del canvi. En aquest sentit per tal de reconèixer que l'alumne és el centre del procés d'ensenyament-aprenentatge exigeix als professors noves tasques i nous rols, com són:

- Mediator: Estar disposat a treballar en equip.
- Guia: Cedir espai de coneixements específics a favor d'altres aspectes que impliquin una formació integral de l'alumne.
- Facilitador: Estar preparat per a la participació activa de l'alumnat.
- Tutor: Estar preparat per a realitzar el seguiment del procés d'aprenentatge dels estudiants tan individualment com en grup.

Estructures de suport a la docència

Les estructures de suport existents o creades adhoc a l'Estatut de la URV treballen de manera coordinada, però a la vegada distribuïda, amb l'objectiu d'oferir formació, assessorament i suport al procés de definició de la titulació en el marc de l'EEES.

Aquestes estructures són les següents:

- **L'Institut de Ciències de l'Educació** incorpora en el seu pla de formació un apartat específic d'EEES. Per veure l'oferta es pot consultar la web <http://www.ice.urv.es>

- **El Gabinet Tècnic de Rector:** Vinculat a l'àrea de planificació estratègica i assegurament de la qualitat on destacar la tasca de definició del mapa de titulacions de la URV⁴.
- **El Servei de Recursos Educatius.** Servei creat en el seu origen per donar suport als processos d'incorporació de les TIC a la docència universitària. En aquest moment centra la seva actuació en donar suport a tots els processos definits per la URV cap a la millora docent, en el marc del desplegament del PLED, prenent com a referent l'EEES.
- **L'Escola de Postgrau** té com a objectiu coordinar i vetllar per totes aquelles accions orientades al suport als estudiants.

Referent operacional: La titulació

Des d'un plantejament global el referent operacional hagués pogut ésser el camp científic, el centre, la titulació, el departament, etc. Però en el plantejament de la URV es va escollir la titulació com a eix medul·lar per dur a terme el projecte d'harmonització de la URV cap a l'EEES.

Aquest plantejament va generar la necessitat de definir els Projectes Formatius de les Titulació (PFT). A continuació presentem de manera detallada aquest procés.

⁴ http://www.urv.cat/estudis/postgraus_formacio_permanent/programes_oficials_postgraus/index.html

2. El Projecte Formatiu de la Titulació

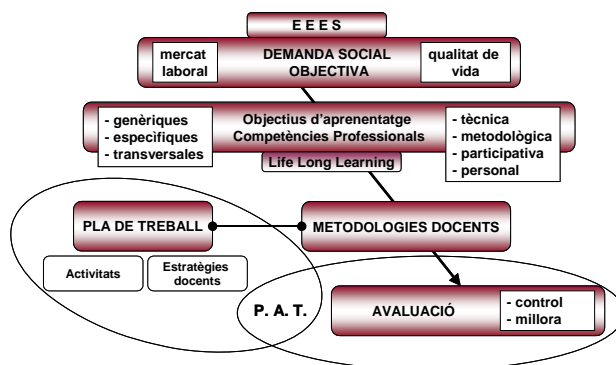
En el marc de l'EEES les noves exigències del mercat laboral i social condueixen a perseguir una millora en el nivell de qualitat de vida dels ciutadans.

Aquesta nova exigència és la que ha fet plantejar canvis en la URV, que impliquen repensar les titulacions partint d'un marc de competències que no només ataquí aquells coneixements propis del saber i saber fer, sinó també els del saber ser i estar.

El model educatiu que com s'ha vist pren a l'alumne com a eix central, i les competències professionals orienten la planificació docent, de tal manera que s'aconsegueixi una formació integral de l'alumne i es generi en ell un interès per la formació continuada al llarg de la vida (Live Long Learning), tot emmarcat en un nou concepte d'entendre el procés d'ensenyament-aprenentatge:

- Programes i plans d'estudi.
- Canvi en la metodologia docent.
- Replantejament dels processos d'avaluació.
- Plantejament de processos d'acompanyament a l'alumne (Pla d'Acció Tutorial).

A la imatge següent es sintetitza la relació que s'ha d'establir amb tot els elements d'aquest procés.

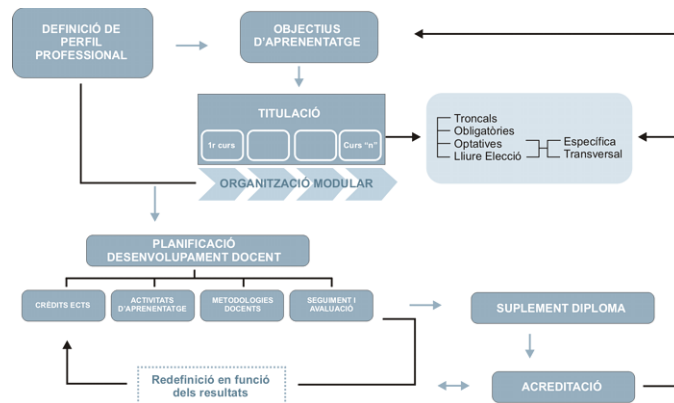

Imatge 2: EEES i el procés d'e-a

En aquest sentit, i per tal d'acompanyar a les titulacions en aquest procés de reenginyeria dels plans d'estudis en sintonia amb l'EEES, es va elaborar una "Guia metodològica per a l'adaptació de titulacions a l'EEES: un exercici metodològic"⁵ adreçada a les titulacions i composta per dos blocs:

⁵ Veure el document a: <http://www.sre.urv.es/sre/web/file/63111.pdf>

- Un primer bloc referit a aspectes conceptuals per tal d'aclarir els termes subjacents a la filosofia que impregna l'EEES.
- Un segon bloc que pretén exposar de manera pràctica les fases que hauria de seguir la implantació del projecte de la URV cap a l'EEES i que es representen gràficament en la següent imatge:

Imatge 3: Projecte Formatiu de Titulació

Les fases d'implantació són:

- Definició del perfil acadèmic i professional de la titulació
- Introducció de les competències de la titulació a les assignatures a través del objectius d'aprenentatge.
- Planificació de la docència en: crèdits de dedicació de l'alumne (ECTS); metodologies docents diversificades; replantejament de l'avaluació; etc.
- Assegurament processos de qualitat per l'acreditació de la titulació.

3. Estratègia d'implantació: La URV cap a l'EEES

Definit a nivell institucional el Pla Estratègic de Docència, amb els agents claus implicats i prenent a la titulació com a referent operacional, la URV va decidir afrontar el procés amb tota la seva magnitud i des d'una posició proactiva, amb el convenciment de què ésser reactius en aquest moment situaria a la URV en una posició de d'avantatge real amb relació a altres institucions.

L'estratègia adoptada suposa una implantació progressiva, començant pels primers cursos dels graus actuals i dels màsters, que ja s'han plantejat a partir dels paràmetres dels principis de Bolonya i en clau d'internacionalització.

Per contextualitzar el procés, cal indicar algunes decisions prèvies, que són **claus de l'estratègia**:

- Participació de totes les titulacions de la universitat, ja que es genera una sensació de compromís general i de compartir els possibles problemes que es generen.
- Treballar amb un grup de professors *controlables* però no acotat (com a mínim els professors de primer curs), pensant fonamentalment en facilitar la tasca de coordinació de la persona responsable de cada titulació.
- Proposar una planificació de tasques flexible, realista i assumible pels professors.
- Oferir una formació i assessorament d'acompanyament durant el procés.
- Proposar tasques-resultats en el sentit d'organitzar sessions amb una orientació pràctica on professors i gestors concloguin amb una realització, un producte.
- Acceptar diferents nivells de desenvolupament entre les diferents titulacions i donar-li curs sense trencar un procés que ha de ser harmònic en el conjunt de la universitat.

L'objectiu general del projecte és elaborar el Projecte Formatiu de la Titulació amb sintonia amb l'EEES.

Els objectius específics són:

- Familiaritzar-se amb la nomenclatura i els principis de Bolonya.
- Reflexionar sobre la pràctica docent per a millorar-la.
- Activar processos d'innovació en els mètodes d'ensenyament, d'avaluació, en la definició d'objectius d'aprenentatge i la selecció de continguts.

3.1. El procés d'adaptació.

Per la posada en marxa d'aquest procés, la URV comptava al curs 2003-04 amb l'experiència de la seva participació en la convocatòria de proves pilot d'adaptació de titulacions a l'EEES promoguda per la Generalitat de Catalunya (Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació). Concretament van participar vuit titulacions.

Aquesta participació va permetre establir una seqüència d'actuació i una estratègia d'implementació, a la vegada que una primera assignació de responsabilitats que es representa en la següent taula:

	Tasca	Agents implicats	
		Responsable d'Ensenyament	Professors
1	Reunió de planificació.	x	
2	Disseny del perfil acadèmic - professional i competències.	x	
3	Elaboració d'objectius d'aprenentatge per assignatura en base a la matriu de competències de la titulació.		x
4	Planificació global del curs.	x	x
5	Elaboració llistat de metodologies docents.	x	
6	Elaboració de guies docents per assignatura.		x
7	Elaboració de plans de treball.		x
8	Coordinació de plans de treball.	x	x
	Mecanismes de seguiment per l'assegurament de la qualitat.	x	x

Taula 1: Tasques del procés d'implantació de la URV a l'EEES

Tot seguit es detalla cadascuna de les tasques, indicant els agents implicats, els objectius, i la descripció i la documentació relacionada.

1	Tasca	Agents implicats	Objectius
1	Reunió de planificació	Responsable d'Ensenyament	Presentar el procés d'adaptació de la titulació als equips directius dels centres de la URV.
Descripció:			
Es reuneix als responsables de titulació agrupats per centres amb la finalitat d'informar i explicar en què consisteix el projecte. En aquesta reunió es detallen les tasques que componen el projecte, així com de la participació dels agents implicats en aquesta.			
Documentació:			
Guia metodològica per a l'adaptació de titulacions a l'EEES: un exercici metodològic ⁶ . Cronograma del procés.			

Taula 2: Tasca 1 del procés d'implantació de la URV a l'EEES

2	Tasca	Agents implicats	Objectius
2	Disseny del perfil acadèmic – professional i competències	Responsable d'Ensenyament	Elaborar el perfil acadèmic professional i la matriu de competències de la titulació.
Descripció:			
El Responsable d'Ensenyament elabora el perfil acadèmic professional i la matriu de competències, a partir de diferents documents de referència de la mateixa titulació com és, entre d'altres: <ul style="list-style-type: none"> - Documentació PLED-URV; Llibres blancs ANECA; Projecte Tuning; etc. En el procés d'elaboració del document hi ha dos moments claus: <ul style="list-style-type: none"> - Suport metodològic en la definició i redacció del document. - Aprovació del mateix document pel Consell de Titulació per obtenir el consens dels professors implicats en la mateixa titulació. 			
Documentació:			
L'instrument per dissenyar el perfil acadèmic – professional i competències d'una titulació. compostat per dos apartats: <p>PERFIL ACADÈMIC-PROFESSIONAL</p> <ul style="list-style-type: none"> - Identitat professional; Figures professional; Funcions i tasques; Nivells de formació <p>COMPETÈNCIES</p> <ul style="list-style-type: none"> - Específiques (tipus A); Transversals (tipus B); Nuclears (tipus C) 			

Taula 3: Tasca 2 del procés d'implantació de la URV a l'EEES

La següent imatge mostra l'instrument per dissenyar el perfil acadèmic – professional i competències de la titulació:

⁶ Veure el document a: <http://www.sre.urv.es/sre/web/file/63111.pdf>

PERFIL ACADÈMIC-PROFESSIONAL DEL TITULAT EN		
IDENTITAT PROFESSIONAL Breu descripció (no més de 50 línies) de la identitat del titulat URV en termes d'allò que es vol ser similar a la resta (en un àmbit supranacional) i d'allò en que es vol ser diferent.		
FIGURES	Segmentació horitzontal	Determinar àmbits de treball possibles d'aquests titulats
	Segmentació vertical	Determinar nivells de responsabilitat
FUNCIONS I TASQUES		Descrivir les possibles funcions i tasques a desenvolupar per les figures definides
NIVELLS DE FORMACIÓ		Determinar nivells de formació requerida en funció de la segmentació establerta

COMPETÈNCIES DEL TITULAT		
El titulat en haurà de ser competent en...		
Competències tipus A Específiques	Competències tipus B Transversals	Competències tipus C CN_URV
	B.1 Aprendre a aprendre	C.1 Dominar l'expressió i la comprensió d'un idioma estranger
	B.2 Resoldre problemes de forma efectiva	C.2 Utilitzar com a usuari les eines bàsiques en TIC
	B.3 Aplicar pensament crític, lògic i creatiu	C.3 Desenvolupar la vida personal i professional tenint una perspectiva àmplia i global del món
	B.4 Treballar de forma autònoma amb iniciativa	C.4 Moure's amb facilitat per l'espai europeu i per la resta del món
	B.5 Treballar de forma col·laborativa	C.5 Expressar-se correctament (tant de forma oral com escrita) a la llengua pròpia
	B.6 Comprometre-se amb l'ètica i la responsabilitat social com a ciutadà i com a professional	
	B.7 Comunicar-se de manera efectiva i amb asertivitat a l'entorn laboral i com a ciutadà	
	B.8 Sensibilització en temes medioambientals	
	<i>altres competències definides per la titulació</i>	
Competències tipus A * A desenvolupar en funció de la disciplina específica	A desenvolupar i definir en funció de la disciplina específica. Estan relacionades amb el saber i el saber fer . Són les definides tradicionalment a l'entorn acadèmic.	
Competències tipus B	Són competències que tenen a veure amb aspectes de caire actitudinal, es a dir amb el saber ser i el saber estar .	
Competències tipus C	Pertanyen al currículum nuclear dels estudis de master URV. Es a dir, competències que haurien de desenvolupar tots els titulats per la URV. Participen de la naturalesa de totes les tipologies de competències.	

Imatge 4: Instrument: perfil acadèmic professional i competències de la titulació

	Tasca	Agents implicats	Objectius
3	Definició d'objectius d'aprenentatge per assignatura en base a la matriu de competències de la titulació	Professors	<ul style="list-style-type: none"> - Definir objectius d'aprenentatge en clau de saber, saber fer i saber ser i estar. - Relacionar els objectius d'aprenentatge amb les competències definides per la titulació.

Descripció:

Aquesta tasca es realitza a través d'un taller de formació guiat per tècnics especialitzats en la matèria. En origen el taller es realitzava amb suport paper, però a partir del curs 2005-06 es va introduir l'eina informàtica per elaborar les guies docents amb DOCnet. Veure apartat 4 de *la guia docent pas a pas*.

Documentació:

Els documents de suport per elaborar els objectiu d'aprenentatge de l'assignatura són:

- Llistat de verbs, com a exemple, per la formulació d'objectius.
- Relació d'objectius amb la seva tipologia: Saber; saber fer; saber ser i estar.
- Relació d'objectius amb les competències de la titulació.

Les següents imatges detallen aquesta documentació.

Taula 4: Tasca 3 del procés d'implantació de la URV a l'EEES

Unitat de Suport Metodològic Servei de Recursos Educatius	 UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
VERBS PER LA FORMULACIÓ D'OBJECTIUS	
SABER	
Conèixer, definir, identificar, reconèixer, recordar, adquirir, comprendre, traduir, redefinir, reorganitzar, diferenciar, distingir, explicar, demostrar, completar, predir, determinar, etc.	
SABER FER	
Organitzar, aplicar, enllaçar, transferir, utilitzar, analitzar, separar, distingir, classificar, diferenciar, discriminar, ordenar, deduir, contrastar, comparar, verificar, construir, produir, crear, sintetitzar, modificar, avaluar, jutjar, decidir, argumentar, defensar, imaginar, inventar, etc.	
SABER SER I SABER ESTAR	
Prendre consciència, sensibilitzar, interessar, estar motivat, apreciar, acceptar, adaptar, esforçar, implicar, comprometre, responsabilitzar, col·laborar, contribuir, cooperar, prendre part, valorar, donar resposta...	

Imatge 5: Llistat de verbs per la formulació d'objectius

TITULACIÓ				UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI	
ASSIGNATURA					
CURS					
PROFESSOR/A					
OBJECTIUS D'APRENTATGE			SABER	SABER FER	SABER ÉSSER / ESTAR
Objectiu d'aprenentatge 1			X		
Objectiu d'aprenentatge 2			X	X	
Objectiu d'aprenentatge 3				X	X
Objectiu d'aprenentatge 4			X		
Objectiu d'aprenentatge 5				X	X

Imatge 6: Relació d'objectius amb la seva tipologia

TITULACIÓ										UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI									
ASSIGNATURA																			
CURS																			
PROFESSOR/A																			
OBJECTIUS D'APRENTATGE / COMPETÈNCIES DE LA TITULACIÓ	COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES (A)								COMPETÈNCIES TRANSVERSALS (B)				COMPETÈNCIES NUCLEARS (C)						
	A1. Competència específica	A2. Competència específica	A3. Competència específica	A4. Competència específica	A5. Competència específica	A6. Competència específica	A7. Competència específica	A8. Competència específica	B.1. Aprendre a aprendre	B.2. Resoldre problemes de forma efectiva	B.3. Aplicar pensament crític, lògic i creatiu	B.4. Treballar de forma autònoma amb iniciativa	B.5. Treballar de forma col·laborativa	B.6. Comprometre-se amb l'ètica i la responsabilitat social com a ciutadà i com a	B.7. Comunicar - se de manera efectiva i amb asertivitat a l'entorn laboral i com a ciutadà.	C.1. Dominar l'expressió i la comprensió d'un idioma estranger	C.2. Utilitzar com usuari les eines bàsiques en TIC	C.3. Desenvolupar la vida personal i professional tenint una percepció àmplia i global del món	C.4. Moure's amb facilitat per l'espai europeu i per la resta del món
Objectiu d'aprenentatge 1	x														x				
Objectiu d'aprenentatge 2		x				x		x						x					
Objectiu d'aprenentatge 3									x					x	x				
Objectiu d'aprenentatge 4	x					x						x				x			x
Objectiu d'aprenentatge 5		x				x							x						x

Imatge 7: Relació d'objectius amb les competències de la titulació

4	Tasca	Agents implicats	Objectius
	Planificació global del curs	Responsable d'Ensenyament i Professors	- Analitzar els objectius d'aprenentatge i les competències que es treballen en cada assignatura per obtenir-ne una visió de conjunt.

Descripció:

El responsable de la titulació fa una anàlisi conjunta dels objectius de les assignatures i les competències treballades a la titulació, definits en la tasca anterior pels professors, i en fa una anàlisi del nivell de coherència i complementarietat entre ells.

El responsable, en Consell de Titulació, posa en comú amb els professors les conclusions d'aquesta anàlisi fent incidència, si s'escau, en possibles dèficits derivats d'una falta de coordinació i planificació conjunta prèvia.

Documentació:

Quadre per analitzar les competències treballades per cada assignatura, en base al curs.

Taula 5: Tasca 4 del procés d'implantació de la URV a l'EEES

TITULACIÓ		UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI																			
ASSIGNATURA																					
CURS																					
ASSIGNATURES 1r CURS/ COMPETÈNCIES DE LA TITULACIÓ	COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES (A)								COMPETÈNCIES TRANSVERSALS (B)				COMPETÈNCIES NUCLEARS (C)								
	A1. Competència específica	A2. Competència específica	A3. Competència específica	A4. Competència específica	A5. Competència específica	A6. Competència específica	A7. Competència específica	A8. Competència específica	B.1. Aprendre a aprendre	B.2. Resoldre problemes de forma efectiva	B.3. Aplicar pensament crític, lògic i creatiu	B.4. Treballar de forma autònoma amb iniciativa	B.5. Treballar de forma col·laborativa	B.6. Comprometre-se amb l'ètica i la responsabilitat social com a ciutadà i com a	B.7. Comunicar - se de manera efectiva i amb asertivitat a l'entorn laboral i com a ciutadà.	C.1. Dominar l'expressió i la comprensió d'un idioma estranger	C.2. Utilitzar com usuari les eines bàsiques en TIC	C.3. Desenvolupar la vida personal i professional fent una percepció àmplia i global del món	C.4. Moure's amb facilitat per l'espai europeu i per la resta del món	C.5. Expressar-se correctament i tant de forma oral com escrita a la llengua pròpia	
Semestre 1																					
Assignatura 1																					
Assignatura 2		x					x		x						x		x				
Assignatura 3										x						x	x				
Assignatura 4	x						x						x					x			x
Semestre 2		x												x							x
Assignatura 5																					
Assignatura 6		x					x		x						x			x			
Assignatura 7										x					x	x					
Assignatura 8	x						x						x				x				x

Imatge 8: planificació global: assignatures de 1r curs per competències

5	Tasca	Agents implicats	Objectius
	Elaboració del llistat de metodologies docents	Responsable d'Ensenyament	Elaborar una guia de <i>metodologies docents</i> que ajudi als professors en la planificació i el disseny de l'assignatura en clau EEES.
Descripció:			
<p>L'elaboració del llistat de les metodologies docents s'ha realitzat a partir de la referència de metodologies facilitades pels responsables d'ensenyament emprades en les diferents titulacions de la URV.</p> <p>L'objectiu d'aquesta "Guia de metodologies docents"⁷ és classificar i aglutinar les metodologies i sistematitzar conceptes, fent que tot el professorat de la universitat utilitzi els mateixos conceptes metodològics i la mateixa denominació per a les mateixes coses.</p>			
Documentació:			
Quadre per recollir les tipologies d'activitats més emprades en una titulació i descripció contextualitzada d'aquestes.			

Taula 6: Tasca 5 del procés d'implantació de la URV a l'EEES

TITULACIÓ	
TIPOLOGIA D'ACTIVITAT	DESCRIPCIÓ
Prova Diagnòstica	Prova inicial per a conèixer l'alumnat (coneixements previs, interessos...)
Sessió Magistral	Exposició del contingut amb exemples pràctics i resolució de problemes
Pràctiques guiades al laboratori	Exercicis pràctics a resoldre al laboratori
Pràctiques autònomes	Es proposa a un grup d'alumnes un projecte que han de dissenyar, desenvolupar i caracteritzar en el laboratori.
Estudis previs (pràctiques)	Cerca, lectura i treball de documentació, proposta de solució per exercicis a realitzar en el laboratori
Problemes	Resolució a l'aula i a casa
Consultes al despatx	
Sessions de resolució de dubtes	És pràctica general que la darrera setmana de classes els professors facin sessions de resolució de dubtes a l'horari lectiu i no s'imparteixi nova matèria.
Visites a empreses	Visites a empreses per a veure en funcionament diferents aplicacions o sistemes analitzats a classe.
Treball personal	
Avaluació	Examen, valoració de les pràctiques, entrega d'informes de laboratori, estudis previs, proves continuades i entrega i presentació a l'aula de treballs monogràfics.

Imatge 9: Detall de les metodologies per titulació

⁷ VVAA (2006): Guia de metodologies docents. Publicacions URV. Tarragona.

El resultat final de la tasca 5 és la *Guia de metodologies docents*.

INDEX	
Pròleg	Pàg. 11
Introducció	Pàg. 13
Bloc 1. Classificació de les metodologies	Pàg. 15
A. Activitats introductòries	Pàg. 17
B. Activitats teòriques	Pàg. 18
C. Activitats pràctiques	Pàg. 19
D. Atenció personalitzada	Pàg. 21
E. Proves	Pàg. 22
F. Metodologies integrades	Pàg. 23
Bloc 2. Fixes tècniques	Pàg. 26
Fixa 1. Activitats introductòries	Pàg. 27
Fixa 2. Sessió magistral	Pàg. 28
Fixa 3. Esdeveniments científics i/o divulgatius	Pàg. 29
Fixa 4. Seminari	Pàg. 30
Fixa 5. Debats	Pàg. 31
Fixa 6. Presentacions / exposicions	Pàg. 32
Fixa 7. Resolució de problemes, exercicis a l'aula ordinària	Pàg. 33
Fixa 8. Pràctiques a través de TIC en aules informàtiques	Pàg. 34
Fixa 9. Pràctiques a laboratoris	Pàg. 35
Fixa 10. Pràctiques externes (de camp / sortides)	Pàg. 36
Fixa 11. Pràcticum	Pàg. 37
Fixa 12. Treballs	Pàg. 38
Fixa 13. Fòrums de discussió	Pàg. 39
Fixa 14. Estudis previs	Pàg. 40
Fixa 15. Resolució de problemes, exercicis	Pàg. 41
Fixa 16. Pràctiques a través de TIC	Pàg. 42
Fixa 17. Atenció personalitzada	Pàg. 43
Fixa 18. Proves de desenvolupaments	Pàg. 44
Fixa 19. Proves objectives de preguntes curtes	Pàg. 45
Fixa 20. Proves objectives de tipus test	Pàg. 46
Fixa 21. Proves pràctiques	Pàg. 46
Fixa 22. Proves orals	Pàg. 47
Quadre resum de les implicacions de les metodologies	Pàg. 49

Imatge 10: Guia de metodologies docents: portada i índex

	Tasca	Agents implicats	Objectius
6	Elaboració de guies docents per assignatura	Professors	Elaborar la guia docent de l'assignatura planificant-la en ECTS.

Descripció:

Aquesta tasca es realitza a través de tallers de formació guiats per tècnics especialitzats en la matèria, amb la corresponent documentació de suport.

El model de guia docent de la URV en el marc de l'EEES conté els següents apartats:

- Dades identificatives: nom de l'assignatura; nom de l'ensenyament; codi de l'assignatura; nombre total de crèdits; tipus d'assignatura: troncal, optativa, obligatòria o de lliure elecció; etc.
- Competències.
- Objectius d'aprenentatge.
- Continguts.
- Planificació.
- Metodologia.
- Atenció personalitzada.
- Avaluació.
- Fonts d'informació.
- Recomanacions.

Documentació:

- Quadre de planificació de l'assignatura.
- Guia docent.

Taula 7: Tasca 6 del procés d'implantació de la URV a l'EEES

La següent imatge mostra l'instrument de planificació en ECTS.

TITULACIÓ		UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI					
ASSIGNATURA							
CURS							
PROFESSOR/A							
Tipologia d'activitat	Atenció personalitzada	Avaluació	Hores de classe	Hores presencials fora de l'aula	Factor de treball de l'alumne	Hores de treball personal de l'alumne	Hores totals
<i>Què es fa a l'assignatura?</i>	<i>L'activitat implica atenció personalitzada</i>	<i>Té implicació a la qualificació</i>	<i>Aula ordinària</i>	<i>Entorn acadèmic guiat</i>		<i>(A o BxC)</i>	<i>(A+B+D)</i>
Activitats introductòries						0,00	0,00
METODOLOGIES						0,00	0,00
METODOLOGIES						0,00	0,00
METODOLOGIES						0,00	0,00
METODOLOGIES						0,00	0,00
METODOLOGIES						0,00	0,00
Atenció personalitzada						0,00	0,00
PROVES						0,00	0,00
PROVES						0,00	0,00
PROVES						0,00	0,00
							0,00

Imatge 11: Instrument de planificació en ECTS

Tot seguit es mostra una imatge del document de guia docent.

DADES IDENTIFICATIVES							
Assignatura						Codi	
Ensenyament						Curs	
Descriptors	Cr. total	Cr. T	Cr. P	Tipus	Període	Cicle	
Idioma							
Prerequisits							
Departament							
Coord./professor						e-mail	
Web							
Descripció general							
COMPETÈNCIES							
Específiques (Tipus A)							
Transversals (Tipus B)							
Nucleus (Tipus C)							
OBJECTIUS D'APRENENTATGE					COMPETÈNCIES RELACIONADES		
CONTINGUTS							
Bloc/tema/mòdul						Descripció	
METODOLOGIA							
Tipologia						Descripció	
Activitats introductòries							
Metodologies							
PLANIFICACIÓ ¹							
<i>(Inserir document de planificació .xls)</i>							
ATENCIÓ PERSONALITZADA							
Tipologia						Descripció	
AVALUACIÓ							
Tipologia					Descripció	%	
FONTS D'INFORMACIÓ							
Bàsica							
Complementària							
Altres recursos							
RECOMANACIONS							

Imatge 12: Guia docent

7	Tasca	Agents implicats	Objectius
	Pla de treball	Professors	- Elaborar el pla de treball de cada assignatura.
Descripció:			
Aquesta tasca implica fer una concreció de la guia docent en forma de calendari d'activitats de tal manera que l'alumne pugui planificar-se de la manera més detallada possible el seu procés d'aprenentatge.			

Documentació:

Pla de treball que consta de dues parts:

- Pla de treball amb les 15 setmanes, per quadrimestre.
- Detall de les activitats avaluable (marcades amb taronja a la imatge).

Taula 8: Tasca 7 del procés d'implantació de la URV a l'EEES

Tot seguit es detallen les dues parts del pla de treball:

UNIVERSITAT
ROVIRA I VIRGILI

Pla de Treball

ENSENYAMENT:	
ASSIGNATURA:	
PROFESSOR:	
CURS:	CREDITOS :

SETMANA	Continguts relacionats	Tipus d'activitat	Treball guiat	Treball autònom	Agrupació (Individual/grup)	Qualificació % ¹
1		Sessió magistral	x	X		
2		Sessió magistral	X	X		
		Pràctiques a través de TIC en aules informàtiques	x	X		
3		Lliurament pràctiques	x		Individual	
		Sessió magistral	x	X	Individual	
		Pràctiques a través de TIC en aules informàtiques	x	X	Individual	
		Treball		x	grup	
15						
TOTAL						100

¹ Les marcades en taronja tenen incidència a la qualificació i porten associades una fitxa amb uns camps mínims obligatoris. La resta de activitats també poden ser explicades mitjançant aquestes fitxes, encara que no és necessari.

Imatge 13: Pla de treball (part A)

ACTIVITATS AVALUABLES

Fitxa tipus

1. Tipus d'activitat:
2. Objectius de l'activitat:
3. Descripció/consigna (què ha de fer l'alumne?):
4. Avaluació
 - Consideracions generals (p.e. obligatòria/opcional;...)
 - Criteris d'avaluació
 - Incidència a la qualificació
5. Recursos relacionats:
6. Data de lliurament (*opcional*):
7. (...)

Imatge 14: Pla de treball (part B)

	Tasca	Agents implicats	Objectius
8	Coordinació de plans de treball	Responsables d'ensenyaments i Professors	Coordinar les carregues de treball, en base a la planificació detallada extreta del pla de treball.
Descripció:			
Posada en comú dels plans de treball de les assignatures, per la coordinació i minimització de possibles problemes derivats del solapament de les demandes als alumnes (exàmens, activitats, treballs, etc.)			

Taula 9: Tasca 8 del procés d'implantació de la URV a l'EEES

3.2. El procés d'adaptació: Mecanismes de seguiment per l'assegurament de la qualitat.

El seguiment de la qualitat és una tasca trasversal a tot el procés, tal i com s'evidencia en la taula 1, i que implica a tots els agents.

En aquest sentit cal esmentar que la URV dissenya el propi model intern per l'assegurament de la qualitat. Entre els seus components podem anomenar alguns dels instruments concrets, orientats a la recollida d'evidències docents que ens proporcionin informació rellevant com:

- Estudi 1r quadrimestre de 1r curs: Adreçat a recollir evidències de les dificultats que troben els alumnes de primer quan arriben a la universitat.
- Estudi de Percepció de la Docència: Informe que recull la percepció que tenen els alumnes de la docència que reben.
- Informe de rendiment acadèmic.

3.3. Les fites del procés: Cronograma

De manera esquemàtica el cronograma del procés ha estat el següent:

- Participació en la convocatòria de proves pilot d'adaptació a l'EEES de DURSI:
 - o 1ª edició 2003-2004
 - o 2ª edició 2004-2005
- Exercici metodològic (decisió institucional 2004-2006)
 - o Exercici metodològic I: 2004-2005
 - o Exercici metodològic II: 2005-2006
 - o Exercici metodològic III: 2006-07

De forma esquemàtica:

Curs	Fita	Curs a planificar	Objectiu
2003-04	1 ^a Edició DURSI	2004-05	- Definir procés d'adaptació a l'EEES. - Adaptació de 1r curs DURSI (1 ^a edició)
2004-05	2 ^a Edició DURSI	2005-06	- Adaptació de 2n curs DURSI(1 ^a edició) - Adaptació de 1r curs DURSI (2 ^a edició)
	Exercici metodològic I		- Adaptació de 1r curs de totes les titulacions de la URV.
2005-06 (*amb DOCnet)	Exercici metodològic II	2006-07	- Adaptació de 3r curs DURSI(1 ^a edició) - Adaptació de 2n curs DURSI (2 ^a edició) - Adaptació de 2n totes titulacions de la URV
2006-07	Exercici metodològic III	2007-08	- Adaptació del 100% de l'oferta acadèmica de la URV.

Taula 11: Fites del procés d'implantació de la URV a l'EEES

Definides cadascuna de les tasques de l'estratègia, i lligat a aquest procés gradual d'adaptació de les titulacions, s'han introduït certes variables que han modificat sensiblement el procés:

- Introducció del centre en el procés de presa de decisions del procés d'adaptació a l'EEES de les titulacions.
- Introducció d'una eina informàtica per la planificació docent: el DOCnet

El primer aspecte ha fet participar al centre tant de la informació vinculada al procés, com a la presa de decisions. En aquest sentit, s'ha adaptat l'estratègia genèrica de la URV a les necessitats i peculiaritats de cada centre, entenent que aquest aglutina situacions de major complexitat i a la vegada més específiques i que condicionen processos interns dels diferents ensenyaments.

Incorporar DOCnet com l'eina que sustenta l'exercici metodològic ajuda, bàsicament, a organitzar, sistematitzar i fer més transparents els processos relacionats amb l'adaptació a l'EEES, a la vegada que permet tenir tota la informació de la planificació docent de la URV en una mateixa repositori.

Concretament s'ha vist que l'eina podia tenir les següents bondats:

- Documentar els processos universitaris en ares dels processos d'assegurament de la qualitat.
- Aprofitar-nos de les potencialitats que ofereixen les TIC.
- Proporcionar la informació necessària als alumnes perquè es pugui gestionar i organitzar els seu procés d'aprenentatge.
- Generar processos de millora docent, seguint la coordinació i coherència interna de les matèries entre els professors dels mateixos cursos i de la mateixa titulació.

Tot seguit presentem els diferents apartats que conformen la guia docent al DOCnet pas a pas.

Imatge 15: Guia docent: Dades identificatives

Competències

Les competències que ha d'assolir un alumne al concloure una carrera es desenvolupen de manera integrada en les diferents assignatures i la seva proposta docent.

La competència comporta tot un conjunt de coneixements, procediments, actituds i capacitats que són personals i que es complementen entre sí; de manera que a l'individu per actuar amb eficàcia enfront a les situacions professionals ha de *saber, saber fer, saber estar i saber ser*.

En aquest apartat apareixen les competències que l'alumne treballarà en aquesta assignatura.

DADES IDENTIFICATIVES							
Assignatura							Codi
Ensenyament							
Descriptors	Crèd.	Crèd. teoria	Crèd. pràctics	Tipus	Curs	Període	Cicle
Competències		Objectius d'aprenentatge			Continguts		
Planificació		Metodologies			Atenció personalitzada		
Avaluació		Fonts d'informació			Recomanacions		
Codi							
A1	Conèixer i comprendre la complexitat dels processos educatius, en general (finalitat i funcions de l'educació i del sistema educatiu, teories del desenvolupament i de l'aprenentatge, l'entorn cultural i social i l'àmbit institucional i organitzatiu de l'escola, el disseny i desenvolupament del currículum, el paper del docent.						
A2	Dissenyar i desenvolupar projectes educatius i unitats de programació que permetin adaptar el currículum al context sociocultural						
A15	Ser capaç de desenvolupar en els infants hàbits d'autonomia personal i el respecte a les normes de convivència.						
A18	Planificar les activitats educatives en funció de la progressiva cohesió i integració del grup classe.						
A19	Ser capaç de crear i mantenir vincles de comunicació coordinats amb les famílies per tal d'incidir més eficaçment en el procés educatiu.						
A20	Respectar les diferències culturals i personals dels alumnes i altres membres de la comunitat educativa.						
A34	Organitzar l'ensenyament en el marc dels paradigmes epistemològics de les àrees curriculars, utilitzant de forma integrada els sabers disciplinaris, transversals i multidisciplinaris adequats al respectiu nivell educatiu.						
B2	Resoldre problemes de forma efectiva.						
B3	Aplicar pensament crític, lògic i creatiu.						
B4	Treballar de forma autònoma amb iniciativa.						
B6	Comprometre's amb l'ètica i la responsabilitat social com a ciutadà i com a professional.						
B7	Comunicar-se de manera efectiva i amb assertivitat a l'entorn laboral com a ciutadà.						
C2	Utilitzar com a usuari les eines bàsiques en TIC.						
C3	Desenvolupar la vida personal professional tenint una perspectiva àmplia i global del món.						

Imatge 16: Guia docent: Competències

Objectius d'aprenentatge per competències

Els objectius d'aprenentatge indiquen allò que l'alumne ha d'aconseguir al finalitzar l'assignatura. Expliciten els aprenentatges que aquest adquirirà a través de la proposta docent.

Els objectius estan relacionats amb les competències perquè és a través d'aquests que l'alumne desenvolupa els processos d'adquisició de les competències.

Cal recordar que els objectius d'aprenentatge es posen en evidència a través dels resultats de l'avaluació que es proposa per l'assignatura.

https://moodle.urv.net - Mozilla Firefox

DADES IDENTIFICATIVES								
Assignatura							Codi	
Ensenyament								
Descriptors	Crèd.	Crèd. teoria	Crèd. pràctics	Tipus	Curs	Període	Cicle	
	4,5		1,5	Frontal	Primer	Segon	1er	
Competències	Objectius d'aprenentatge					Continguts		
Planificació				Metodologies		Atenció personalitzada		
Avaluació				Fonts d'informació		Recomanacions		

Objectius	Competències		
1. Identificar el marc històric, polític i socioeconòmic en el que emergeix l'actual model educatiu.	A1		
	A15		
2. Conèixer la teorització específica elaborada des de la sociologia per a l'anàlisi de la institució educativa.	A15	B3	C3
	A18		
3. Comprendre els components culturals de la lògica curricular i de la vida de l'aula.	A2		
		B2	C2
4. Saber analitzar les dades empíriques disponibles pel que fa a una selecció de les principals variables sobre les desigualtats socials i educatives.		B4	
5. Sensibilitzar-se en la necessitat d'evitar actuacions educatives que puguin generar o contribuir a pràctiques d'exclusió o discriminació.	A19	B6	
	A20	B7	
	A34		

Imatge 17: Guia docent: Objectius d'aprenentatge

Continguts

Aquí es defineixen els temes i subtemes que configuren els continguts del programa de l'assignatura, de manera ordenada d'acord a una seqüència determinada i en un temps determinat.

Figuren, doncs, els continguts més rellevants i adequats a les necessitats formatives de l'alumne, establint el seu volum d'acord a l'itinerari curricular i les càrregues de treball en funció del nivell de dificultat.

https://moodle.urv.net - Mozilla Firefox

DADES IDENTIFICATIVES

Assignatura								Codi
Ensenyament								
Descriptors	Crèd.	Crèd. teoria	Crèd. pràctics	Tipus	Curs	Període	Cicle	
	4,5	3	1,5	Troncal				
Competències				Objectius d'aprenentatge				
Planificació				Metodologies				
Avaluació				Fonts d'informació				
					Recomanacions			

Tema	Subtema
Bloc I: Sociologia i Sociologia de l'Educació	Tema 1: L'objecte d'estudi de la Sociologia: característiques de la sociologia com a ciència. Context de naixement de la sociologia. Aportacions dels clàssics sobre la sociologia de l'Educació: pensament marxista, pensament funcionalista i pensament weberianà.
	Tema 2: El món de l'Educació com a construcció social. L'educació al llarg del temps. L'educació com un sistema al servei de les necessitats socials.
Bloc II: L'escola com institució social.	Tema 3: Les funcions socials de l'educació.
	Tema 4: El procés de socialització: educació i relacions de gènere. Anàlisi de les desigualtats per gènere que es mantenen, reproduïxen i produeixen dins de les aules.
	Tema 5: Família i escola: estratègies diverses davant l'educació. Tipus de famílies i ús social de l'educació. Formes socials d'educar i socialitzar.
Bloc III: La construcció de l'èxit i el fracàs escolar: teories per a una explicació.	Tema 6: Funcionalisme i credencialisme. La meritocràcia com a paradigma i fórmula de funcionament. El debat sobre el servei social dels títols.
	Tema 7: Teories de la reproducció i teories de la resistència. L'escola com a sistema social no neutre. La producció de desigualtats per part de l'escola. El fracàs com a forma de resistència cultural.
	Tema 8.: Desigualtats socials i desigualtats escolars: el debat sobre les reformes. Els interessos socials i polítics de les reformes.
Bloc IV: Els agents implicats en l'educació.	Tema 9: La professió docent: les característiques socials dels ensenyants. Feminització i proletarització de l'ensenyament com a professió. El debat entre les professions i les semiprofessions.
	Tema 10: L'alumnat: la vida dins les aules. Conflictes i violència dins de les

Imatge 18: Guia docent: Continguts

Planificació

Aquest apartat indica com es distribueixen les hores de dedicació de l'alumne a l'assignatura, bé sigui amb presència del professor o figura que orienti l'activitat formativa; bé sigui autònomament. Es parla de planificació en clau ECTS, és a dir, planificant el total d'hores que necessita un alumne per superar una proposta docent concreta, considerant, entre altres aspectes, l'heterogeneïtat de l'alumnat.

Aquesta proposta docent es concreta planificant l'assignatura a través de les metodologies (sessió magistral, pràctiques a laboratoris, treballs, etc.) i les proves (proves de desenvolupament, proves pràctiques, proves tipus test, etc.).

https://moodle.urv.net - Mozilla Firefox

DADES IDENTIFICATIVES

Assignatura								Codi
Ensenyament								
Descriptors	Crèd.	Crèd. teoria	Crèd. pràctics	Tipus	Curs	Període	Cicle	
	4,5	3	1,5	Troncal	Primer	Segon	1er	
Competències				Objectius d'aprenentatge				
Planificació				Metodologies				
Avaluació				Fonts d'informació				
					Continguts			
					Atenció personalitzada			
					Recomanacions			

Imatge 19: Guia docent: Planificació

Metodologies

La metodologia descriu la forma en què s'organitza el treball de l'assignatura. Per tant, permet a l'alumne obtenir una visió contextual de la forma de treballar que s'espera d'ell i una idea general del tipus d'activitats que es desenvoluparan a l'assignatura.

DADES IDENTIFICATIVES								
Assignatura							Codi	
Ensenyament								
Descriptors	Crèd.	Crèd. teoria	Crèd. pràctics	Tipus	Curs	Període	Cicle	
	4.5	3	1.5	Troncal	Primer	Segon	1er	
Competències	Objectius d'aprenentatge			Continguts				
Planificació	Metodologies			Atenció personalitzada				
Avaluació	Fonts d'informació			Recomanacions				

Metodologies :: Guia de metodologies docents

	Descripció
Activitats Introductòries	Sessió d'introducció a l'assignatura on s'explica els objectius, els continguts, la metodologia i l'avaluació. (1 hora de classe teòrica)
Sessió Magistral	Sessions de presentació dels conceptes i continguts bàsics del temari de l'assignatura (28 horas de classe teòrica)
Esdeveniments científics i/o divulgatius	Exposició d'un ponent per aprofundir en el coneixement d'un tema (el de la incorporació d'alumnat immigrant a les aules) (1 hora de classe pràctica)
Presentacions / exposicions	Sessions dedicades a la presentació dels treballs de l'alumnat (6 hores de classe pràctica)
Debats	Sessions dedicades a realitzar debats a classe on dos o més grups defensaran postures contràries. (2 hores de classe pràctica)
Treballs	Realització de treballs obligatoris sobre els continguts d'uns temes prèviament indicats pel professorat. Aquests treballs seran avaluats com a part de la qualificació final de l'alumnat. (al llarg de diverses setmanes)
Resolució de problemes, exercicis a l'aula ordinària	Sessions dedicades al debat en base a unes lectures prèviament indicades pel professorat i treballades per l'alumnat. (4 hores de classe pràctica).

Imatge 20: Guia docent: Metodologies

Atenció personalitzada

S'entén per atenció personalitzada el temps que cada professor dedica a atendre i resoldre dubtes a l'alumnat en relació a l'assignatura concreta.

Així, es descriuen aquelles activitats i aspectes rellevants susceptibles de generar consultes per resoldre en hores d'atenció personalitzada.

En aquest sentit, l'atenció personalitzada s'entén com a part intrínseca i necessària del temps que l'alumne ha de dedicar a l'assignatura.

https://moodle.urv.net - Mozilla Firefox

DADES IDENTIFICATIVES								
Assignatura							Codi	
Ensenyament								
Descriptors	Crèd.	Crèd. teoria	Crèd. pràctics	Tipus	Curs	Període	Cicle	
	4,5	3	1,5	Troncal	Primer	Segon	1er	
Competències			Objectius d'aprenentatge					
Planificació			Metodologies					
Avaluació			Fonts d'informació					
Descripció								
Debats	Individualitzada:							
Presentacions / exposicions	Tutorització de la marxa del curs, de l'assimilació de continguts, treballs individuals d'exposició i resolució de problemes i casos pràctics.							
Treballs	En grup:							
Resolució de problemes, exercicis a l'aula ordinària	Tutorització dels treballs final en grup i dels treballs en grup que impliquin exposició.							

Imatge 21: Guia docent: Atenció personalitzada

Avaluació

L'avaluació del procés d'ensenyament-aprenentatge no és una tasca fàcil, ni té una única resposta. Mitjançant l'avaluació, el professor/a pretén aconseguir una sèrie d'objectius, els quals han d'estar planificats des d'un primer moment.

En aquest cas, s'entén l'avaluació com la recollida sistemàtica d'informació per la presa de decisions; ja sigui en relació al control dels aprenentatges assolits i/o seguiment i millora del procés d'ensenyament aprenentatge.

Així, es plasma en aquest apartat aquelles activitats que es prendran en consideració per l'avaluació, es concreten els criteris que es tindran en compte per valorar el procés d'aprenentatge de l'estudiant. Finalment s'especifica l'incidència que tindrà cadascun d'ells sobre el pes total de l'avaluació.

https://moodle.urv.net - Mozilla Firefox

DADES IDENTIFICATIVES								
Assignatura							Codi	
Ensenyament								
Descriptors	Crèd.	Crèd. teoria	Crèd. pràctics	Tipus	Curs	Període	Cicle	
	4,5	3	1,5	Troncal	Primer	Segon	1er	
Competències			Objectius d'aprenentatge			Continguts		
Planificació			Metodologies			Atenció personalitzada		
Avaluació			Fonts d'informació			Recomanacions		
Descripció								
						Qualificació		
Presentacions /	Exposició a classe del treball realitzat en grup					20%		

Imatge 22: Guia docent: Avaluació

Fonts d'informació

En aquest pas s'indiquen les fonts d'informació que serviran de fonamentació, suport i ampliació per al treball que farà l'alumne amb relació a la matèria. És imprescindible indicar les fonts d'informació bàsiques i també es poden indicar fonts complementàries.

https://moodle.urv.net - Mozilla Firefox									
DADES IDENTIFICATIVES									
Assignatura							Codi		
Ensenyament									
Descriptors	Crèd.	Crèd. teoria	Crèd. pràctics	Tipus	Curs	Període	Cicle		
	4,5	3	1,5	Troncal	Primer	Segon	1er		
Competències			Objectius d'aprenentatge			Continguts			
Planificació						Atenció personalitzada			
Avaluació			<div style="border: 2px solid black; padding: 2px; display: inline-block;">Fonts d'informació</div>			Recomanacions			

Bàsica

Bibliografia bàsica

- Bonal, X.; Rambla, X.; Ajenjo, M. (2004): *Les desigualtats territorials en l'ensenyament a Catalunya*, Barcelona, Ed. Mediterrània.
- Brunet, I.; Belzunegui, A.; Pastor, I. (2005): *El calidoscopi de la immigració. La inserció educativa dels immigrants al Camp de Tarragona*, Barcelona, Proa.
- Brunet, I. (dir.)(2001): *Joves i transició al mercat laboral*, Barcelona, Pòrtic.
- Brunet, I.; Pastor, I. (1997): *Educación, trabajo y género*, Barcelona, LU.
- Dubet, F.; Martucelli, D. (1998): *En la escuela. Sociología de la experiencia escolar*, Buenos Aires, Losada.
- Fernández Enguita, M. (ed.)(1999): *Sociología de la Educación*, Barcelona, Ariel.
- Fernández Palomares, F. (coord.)(2003): *Sociología de la Educación*, Madrid, Pearson-Prentice Hall.
- Guerrero, A. (1996): *Manual de Sociología de la Educación*, Madrid, Síntesis.

Bibliografia complementària

- ◆ Alegre Canosa, M.A. i Herrera Aragón, D. (2000): *Escola, oci i joves d'origen magrebí*, Barcelona, Diputació de Barcelona, Materials de Joventut.
- ◆ Almeida, J. (1995): *Sociología de la Educación*, Barcelona, Ariel.
- ◆ Apple, M. (1986): *Ideología y currículo*, Madrid, Akal.
- ◆ Apple, M. (1989): *Maestros y textos. Una economía política de las relaciones de clase y sexo en educación*, Madrid, MEC-Paidós.
- ◆ Berger, P. (1986): *Invitación a la Sociología*, Barcelona, Herder.
- ◆ Bernstein, R. (1996): *Imatge 23: Guia docent: Fonts d'informació*

Recomanacions

En aquest pas el professor facilita recomanacions a l'alumne prenent com a referència altres assignatures més vinculades amb els continguts d'aquesta assignatura o d'altres coneixements i estratègies que li poden ser d'utilitat en el seu procés d'aprenentatge.

https://moodle.urv.net - Mozilla Firefox

DADES IDENTIFICATIVES

Assignatura								Codi	
Ensenyament									
Descriptors	Crèd.	Crèd. teoria	Crèd. pràctics	Tipus	Curs	Període	Cicle		
	4,5	3	1,5	Troncal	Primer	Primer	2on		
Competències	Objectius d'aprenentatge				Continguts				
Planificació	Metodologies								
Avaluació	Fonts d'informació								
Recomanacions									

Assignatures que en continuen el temari
ARQUITECTURES ESPECIALITZADES/17012006

Assignatures que es recomana cursar simultàniament
CRIPTOLOGIA/17012204

Assignatures que es recomana haver cursat prèviament
XARXES DE COMPUTADORS II/17012005

Imatge 24: Guia docent: Recomanacions

La planificació de la docència és un dels elements clau del procés d'harmonització europea. Una planificació que s'ha d'entendre com un projecte de la titulació que treballa en equip per desenvolupar unes competències en l'alumnat en base a un perfil de titulació determinat. En aquest sentit resulta complex instaurar una cultura de planificació en conjunt per tal d'harmonitzar un sistema del què participen un elevat nombre de professors en el context d'una titulació que garanteixi l'equilibri i la coordinació per contrarrestar els efectes d'una planificació isolada.

En aquest document s'ha evidenciat que aquesta planificació s'ha fet en clau estratègica, a nivell institucional, prenent la titulació com a figura de canvi; però també agafant l'assignatura i la guia docent com a eix catalitzador pel replantejament d'aquest mateix projecte formatiu element proper, quotidià i més significatiu pel professor.

Pel que fa a la guia docent, i a mode de síntesis, podem destacar els següents paràmetres de qualitat en la mesura que:

- Realment és útil com instrument de treball i orientació per a l'estudiant.
- Es fonamenta amb el treball en equip dels professors d'una mateixa assignatura, mòdul, curs, cicle i titulació.

- Es lliura a l'alumnat abans de matricular-se i començar les classes, bàsicament perquè l'ajudi a prendre decisions a l'hora d'escollir assignatures.
- La guia docent és fàcilment accessible.
- Manté una coherència amb l'estructura i format en relació a la resta de guies docents del mateix curs i titulació. És a dir la guia docent no és una illa, sinó que forma part del projecte formatiu de la titulació adequat al perfil de la titulació.

Finalment evidenciar que l'estratègia institucional, que vetlla per ordenar el procés de planificació docent, a partir d'unes tasques ordenades en el temps i distribuïdes a través dels diferents agents, on destaca el paper del professor i del responsable d'ensenyament, han estat claus en el desplegament del Pla Estratègic de Docència i en la introducció dels principis de Bolònya a la URV.

5. Bibliografia

Álvarez Rojo, V.; Gil Flores, J.; García Jiménez, E. y Romero Rodríguez, S.. (2004): La enseñanza universitaria: Planificación y desarrollo de la docencia. Madrid: EOS.

Biggs, J. (2002): *Teaching for quality learning at University*. Londres: Society for Research into Higher Education . Open University Press.

De Miguel, M. (2003): Calidad de la enseñanza universitaria y desarrollo profesional del profesorado. *Revista de Educación*. 331, 13-34.

Directorate-General for Education and Culture UE (2004): *ECTS Users' Guide. European Credit Transfer and Accumulation Sistema and the Diploma Supplement*.

Froment; Kohler; Wilson (2006): *EUA Bilogna Handbook. Making Bologna Work*. Berlin.

González, J. y Wagenaar, R. (Eds.) (2003): *Tuning Educational Structures in Europe. Informe final: Fase 1*. Bilbao: Universidad de Deusto y Groningen.

VVAA (2006): Pla d'Acció Tutorial de la URV.
http://www.urv.net/estudis/serveis_virtuals/index.html

VVAA (2006): *Pla Estratègic de Docència. Claustre de la URV*. Publicacions URV. Tarragona.
http://www.sre.urv.es/web/pled/modules/pla/web_doc_marc/pled.htm

VV.AA.(2004): *Informe sobre l'Estat de la Docència de Pregrau a la URV*.
http://www.urv.net/estudis/serveis_virtuals/projecteseees.htm

VVAA (2003): Guia Metodològica per a l'adaptació de titulacions a l'EEES: Un exercici metodològic . <http://www.sre.urv.es/sre/web/file/63111.pdf>

Zabalza, M. A. (2003): Competencias docentes del profesorado universitario. Calidad y desarrollo profesional. Madrid: Narcea.

Índex d'imatges:

<i>Imatge 1: Model docent de la URV</i>	5
<i>Imatge 2: EEES i el procés d'e-a</i>	9
<i>Imatge 3: Projecte Formatiu de Titulació</i>	10
<i>Imatge 4: Instrument: perfil acadèmic professional i competències de la titulació</i>	14
<i>Imatge 5: Llistat de verbs per la formulació d'objectius</i>	15
<i>Imatge 6: Relació d'objectius amb la seva tipologia</i>	16
<i>Imatge 7: Relació d'objectius amb les competències de la titulació</i>	16
<i>Imatge 8: planificació global: assignatures de 1r curs per competències</i>	17
<i>Imatge 9: Detall de les metodologies per titulació</i>	18
<i>Imatge 10: Guia de metodologies docents: portada i índex</i>	19
<i>Imatge 11: Instrument de planificació en ECTS</i>	20
<i>Imatge 12: Guia docent</i>	21
<i>Imatge 13: Pla de treball (part A)</i>	22
<i>Imatge 14: Pla de treball (part B)</i>	23
<i>Imatge 15: Guia docent: Dades identificatives</i>	28
<i>Imatge 16: Guia docent: Competències</i>	28
<i>Imatge 17: Guia docent: Objectius d'aprenentatge</i>	29
<i>Imatge 18: Guia docent: Continguts</i>	30
<i>Imatge 19: Guia docent: Planificació</i>	31
<i>Imatge 20: Guia docent: Metodologies</i>	31
<i>Imatge 21: Guia docent: Atenció personalitzada</i>	32
<i>Imatge 22: Guia docent: Avaluació</i>	33
<i>Imatge 23: Guia docent: Fonts d'informació</i>	33
<i>Imatge 24: Guia docent: Recomanacions</i>	34

Índex de taules

<i>Taula 1: Tasques del procés d'implantació de la URV a l'EEES</i>	12
<i>Taula 2: Tasca 1 del procés d'implantació de la URV a l'EEES</i>	13
<i>Taula 3: Tasca 2 del procés d'implantació de la URV a l'EEES</i>	13
<i>Taula 4: Tasca 3 del procés d'implantació de la URV a l'EEES</i>	15
<i>Taula 5: Tasca 4 del procés d'implantació de la URV a l'EEES</i>	17
<i>Taula 6: Tasca 5 del procés d'implantació de la URV a l'EEES</i>	18
<i>Taula 7: Tasca 6 del procés d'implantació de la URV a l'EEES</i>	20
<i>Taula 8: Tasca 7 del procés d'implantació de la URV a l'EEES</i>	22
<i>Taula 9: Tasca 8 del procés d'implantació de la URV a l'EEES</i>	23
<i>Taula 11: Fites del procés d'implantació de la URV a l'EEES</i>	25